

Eduskunta

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto koskien valtioneuvoston kirjelmää U 37/2024 vp komission ehdotuksista maa- ja multimodaaliliikenteen suuntaviivoiksi ja uudeksi ryhmäpoikkeusasetukseksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt 20.9.2024 Liikenne- ja viestintävirastolta (jäljempänä myös virasto) asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä (U 37/2024 vp) eduskunnalle komission ehdotuksesta maa- ja multimodaaliliikennettä koskevien valtiontukisääntöjen suuntaviivoiksi ja ehdotuksesta komission asetukseksi tiettyjen raide-, sisävesi- ja multimodaalisen liikenteen alan tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 93, 107 ja 108 artiklan mukaisesti. Virasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Komission ehdotuksen tarkoituksena on mahdollistaa jäsenvaltioiden toimet rautatie-, sisävesiliikenne- ja monimuotokuljetusten edistämiseksi. Suomi on perinteisesti myöntänyt hyvin vähän tai ei laisinkaan tukea tämän tyyppisille hankkeille. Lähtökohtaisesti komissio pyrkii lisäämään jäsenvaltioiden tukea monimuotokuljetuksille, jotta komission saastuttavampana pitämän maantieliikenteen suhteellisen osuus EU:n alueella vähäisi. Mahdollisesti myönnettävien tukien prosentuaalinen osuus huomattavasti vähemmän liikenteen edistämiseksi jäävät suhteellisen mataliksi. Komissio arvioi sitä, onko jokin jäsenvaltion myöntämä tuki unionin oikeuden mukaista. Viime kädessä tuen hyväksyttävyydestä päättää EU:n tuomioistuimien. Se, että komissio ehdottaa uuden ryhmäasetuksen hyväksymistä tulisi vähentämään valtiontukien unionin oikeuteen yhteensopivuuden arvioimiseen liittyvää hallinnollista taakkaa.

Jos uusi ryhmäasetus hyväksyttäisiin, se antaisi mahdollisuuden jäsenvaltioille kehittää uusia tukiohjelmia, jos näitä kansallisin intressein katsotaan tarpeelliseksi.

Virasto pitää U-kirjettä perusteellisesti laadittuna ja siinä tuodaan ilmi keskeisiä asiaan liittyviä seikkoja. Virasto pitää kirjelmässä esitettyä valtioneuvoston kantaa perusteltuna, ja kannattaa lähtökohtaisesti komission ehdotusta uusiksi suuntaviivoiksi ja liikennealan ryhmäpoikkeusasetukseksi.

Pekka Kouhia

Vastuuvirkamies